

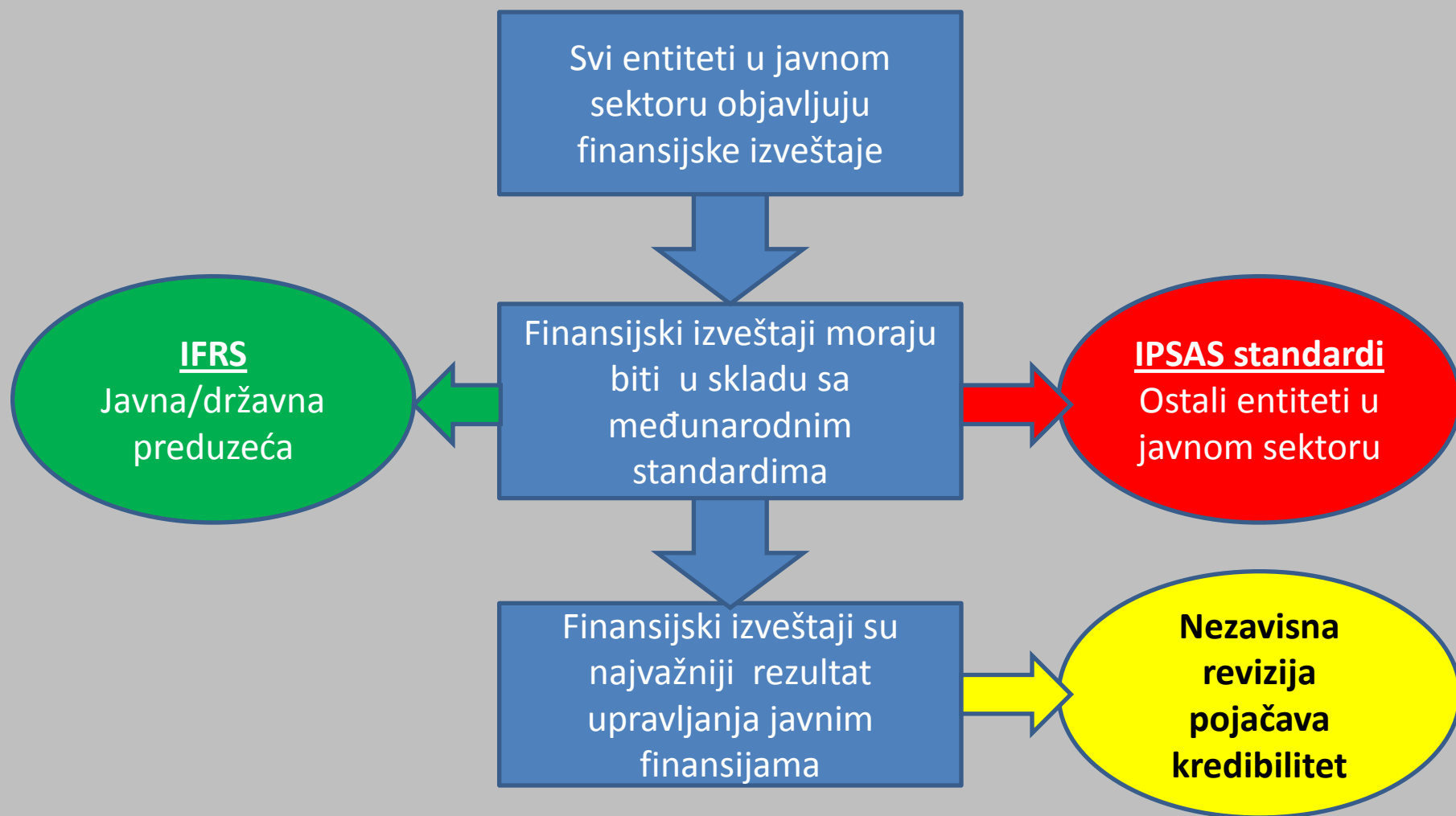
MICHAEL PARRY CONSULTING

PEMPAL

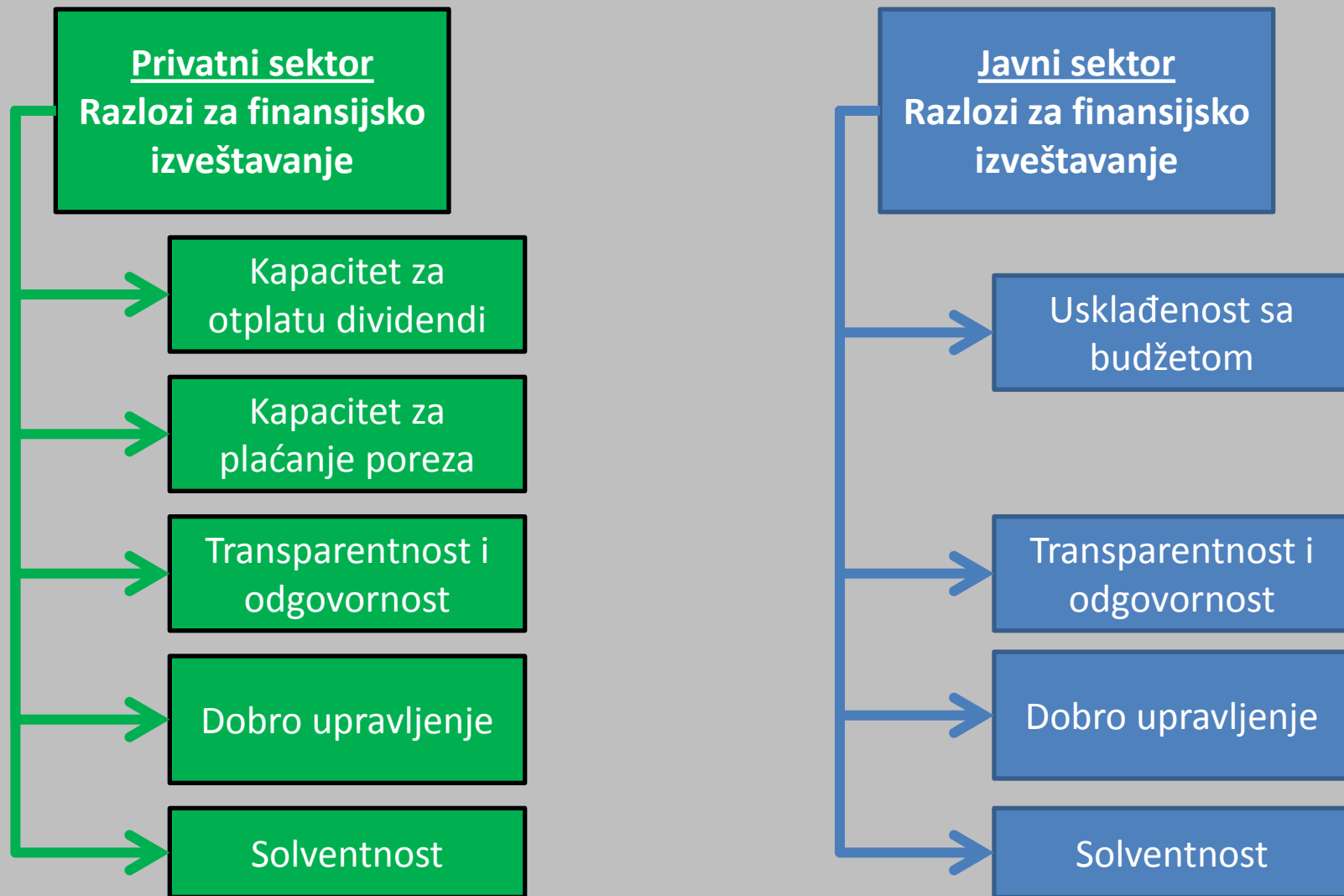
Ljubljana April 2011.

**IPSAS standardi i reforma upravljanja
javnim finansijama**

IPSAS – implicitne pretpostavke

Poređenje razloga za finansijskim izveštavanjem u javnom i privatnom sektoru

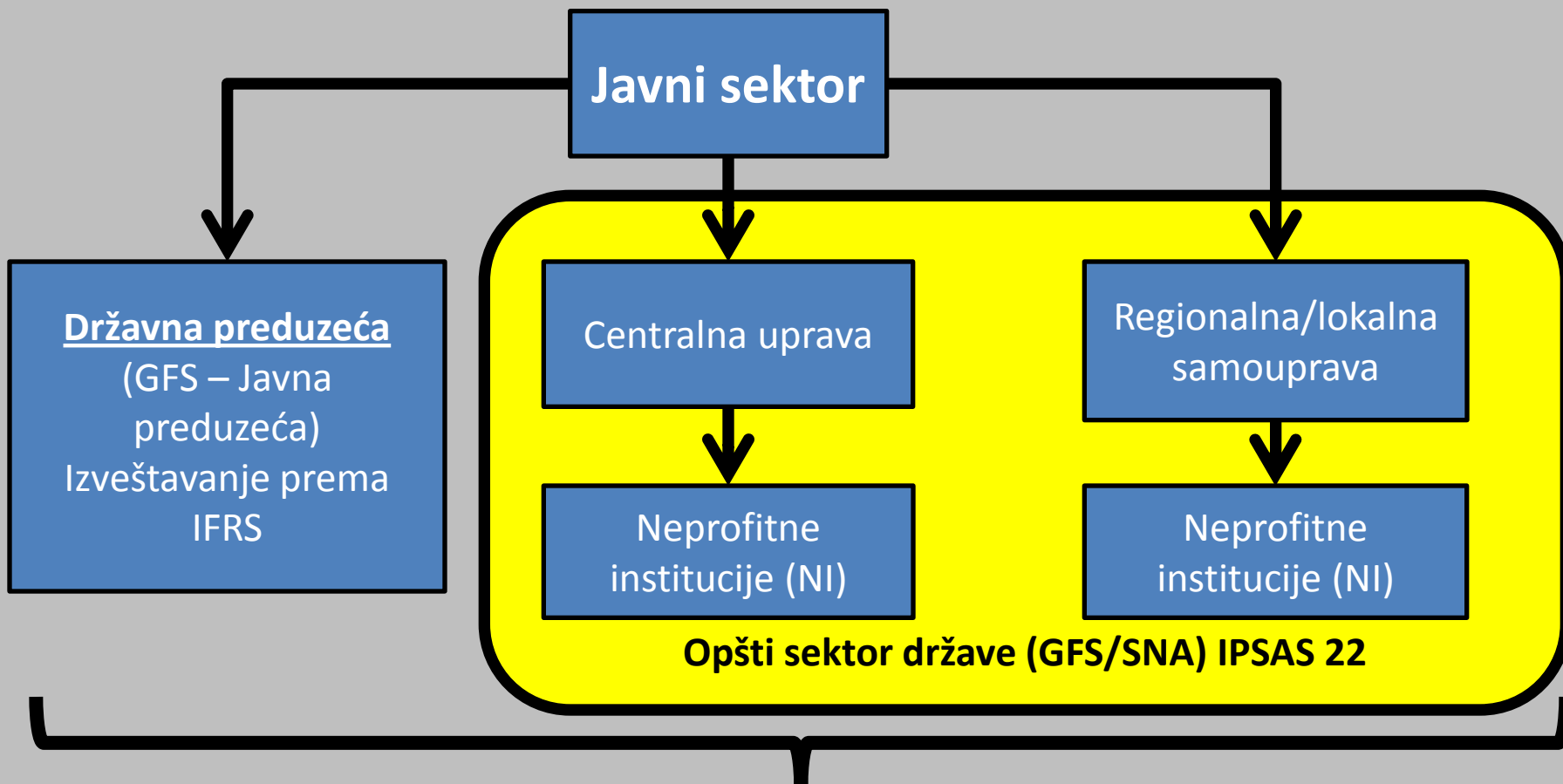
Posledice prelaska na IPSAS standarde

- Objavljivanje finansijskih izveštaja
 - Koji entiteti? – Centralni organi? Lokalna samouprava? Ostale agencije?
- Neophodno je definisati politiku računovodstva, npr.
 - Osnova računovodstva
- Računovodstveni sistemi i procedure moraju biti usklađeni sa zahtevima IPSAS standarda
 - Priznavanje, merenje, vrednovanje
 - Kontni plan omogućava izveštavanje u skladu sa IPSAS standardima
- Poređenje budžetskih i računovodstvenih podataka (IPSAS 24)
 - Interno i budžetsko izveštavanje treba da bude u skladu sa zahtevima IPSAS standarda

Važna pitanja u vezi sa IPSAS standardima

1. Osnova za računovodstvo?
 - IPSAS 24 i poređenje budžeta
2. IPSAS ili Nacionalni standard?
3. Računovodstveni subjekat
4. IPSAS standardi i sistemi za statističko izveštavanje, npr. GFS, ESA90, UN SNA
5. Faze u procesu uvođenja IPSAS standarda

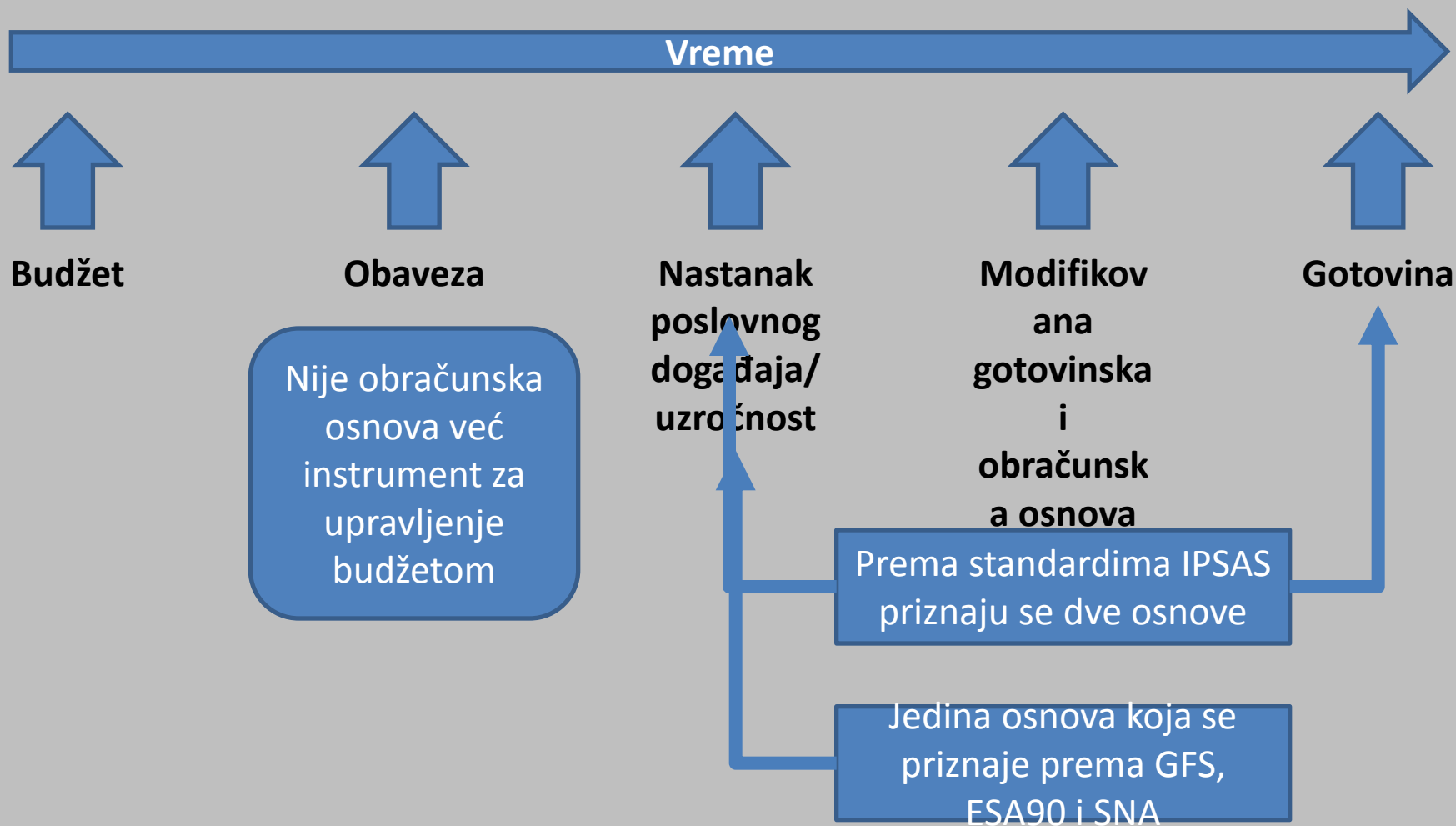
Entiteti koji vrši izveštavanje

Zahtevi IPSAS standarda:

- Finansijski izveštaj svih entiteta
- Konsolidovani finansijski izveštaj na bazi kontrole

Osnova za računovodstvo

Računovodstvene osnove u regionu

- Modifikovana gotovinska osnova budžeta
 - Modifikovana gotovinska osnova – gotovinski događaji / novčani tokovi
 - Nema planova za prelazak na planiranje budžeta po načelu uzročnosti
- Trezor – gotovinska osnova
 - Novčani rashodi
 - Novčani prihodi
- Ministarstva i budžetske organizacije
 - Imaju elementa planiranja budžeta po načelu uzročnosti
 - Najčešće se ne vodi dvojno knjigovodstvo

Razlozi za i protiv obračunskog računovodstva

Razlozi za obračunsko računovodstvo:

- Poštovanje međunarodnih standarda – GFS, ESA90, IPSAS
- Bolje merenje potrošenih sredstava zbog toga što se uzimaju u obzir svi privredni tokovi
- Poboljšana kontola zbog toga što je uključena celokupna imovina i obaveze
- Omogućava izradu finansijskih izveštaja koji imaju više smisla; povećava transparentnost i odgovornost

Razlozi protiv obračunskog računovodstva:

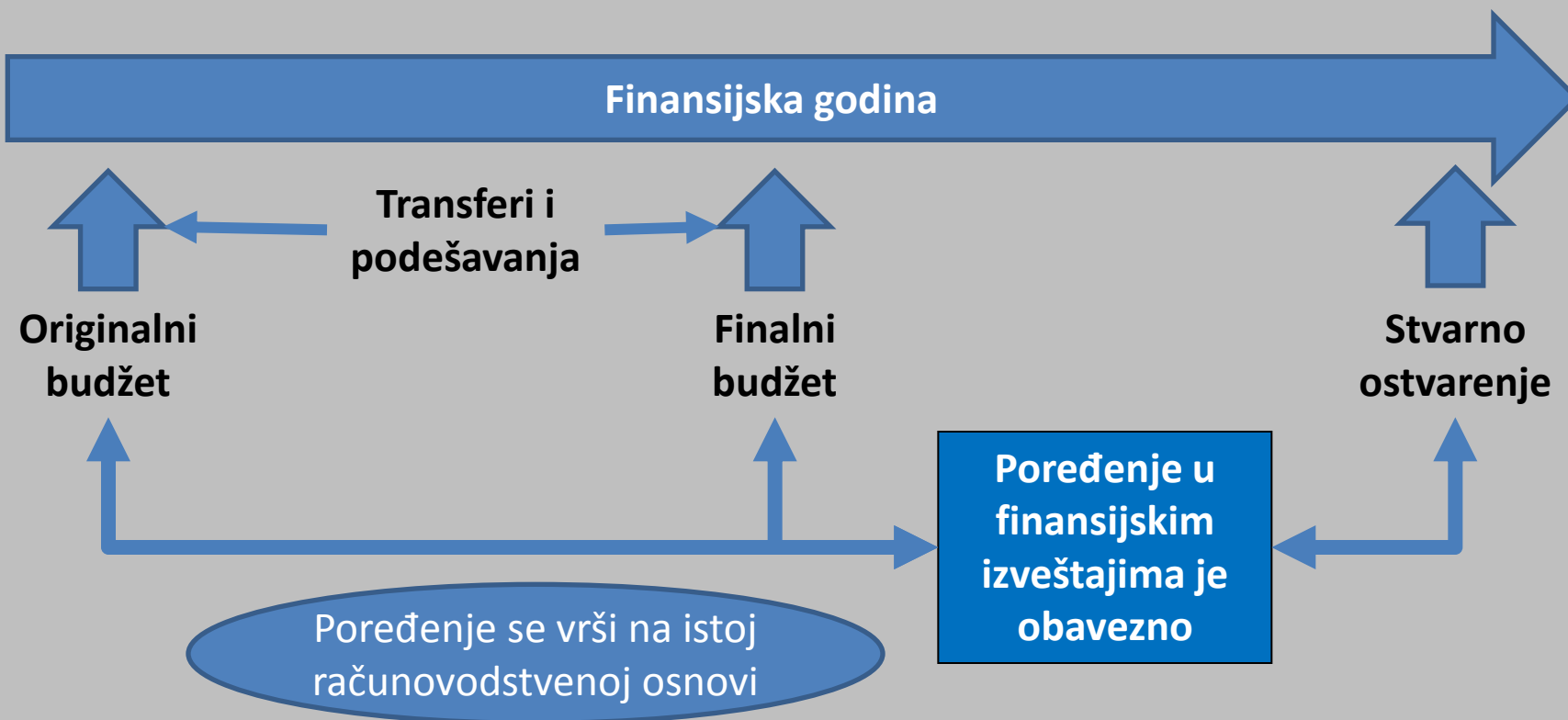
- Nije usklađeno sa budžetskom osnovom što otežava poređenje
- Troškovi sprovođenja obračunskog računovodstva
- Vrednovanje i merenje kod obračunskog računovodstva imaju elemente subjektivnosti koji mogu da dovedu do nepreciznih zaključaka
- Nedostatak kapaciteta/znanja za primenu obračunskog računovodstva

Zaključci o obračunskom računovodstvu

- Obračunsko računovodstvo je poželjnija osnova za vođenje računa
- Informacije o tokovima gotovine ostaju od suštinskog značaja za:
 - Likvidnost i upravljanje dugom
 - Poređenje budžeta
- Veoma je važno da postoje ljudski kapaciteti pre primene obračunskog računovodstva
- Puna primena obračunskog računovodstva nije na vrhu prioriteta u mnogim zemljama
 - Modifikovana gotovinska osnova u prelaznoj fazi
 - Može se primenjivati dugi niz godina pre potpunog prelaska na obračunsko računovodstvo
- Nema opšteg dogovora o prelasku na budžetiranje prema načelu uzročnosti

Poređenje budžeta

- Prema zahtevima IPSAS 24 i Cash Based IPSAS standarda neophodno je vršiti poređenje budžeta
- Poređenje se vrši na istoj računovodstvenoj osnovi
- Time se obezbeđuje model za izveštaje o budžetu

Tehnički problemi u vezi sa standardima IPSAS 24

- Poređenje na istoj računovodstvenoj osnovi
 - Ako se primenjuje obračunsko računovodstvo, podaci o gotovini moraju biti dostupni za poređenje budžeta prema standardima IPSAS 24
 - ALI mnogi računovodstveni paketi (COTS) ne omogućavaju analizu po linijskim gotovinskim stavkama
- Poređenje početnog i finalnog budžeta
 - ALI mnogi računovodstveni paketi (COTS) ne sadrže oba budžeta
 - Zbog toga zahtevi moraju da budu obaveza sadržana u specifikaciji sistema

Razlozi za i protiv Nacionalnog standarda

Za Nacionalni standard

- Prilagođenost zahtevima i sposobnostima konkretne države
- Usaglašenost sa pravnim zahtevima
- Izvodiva je usklađenost
- Ponekad je to jedini način da se postigne usklađenost

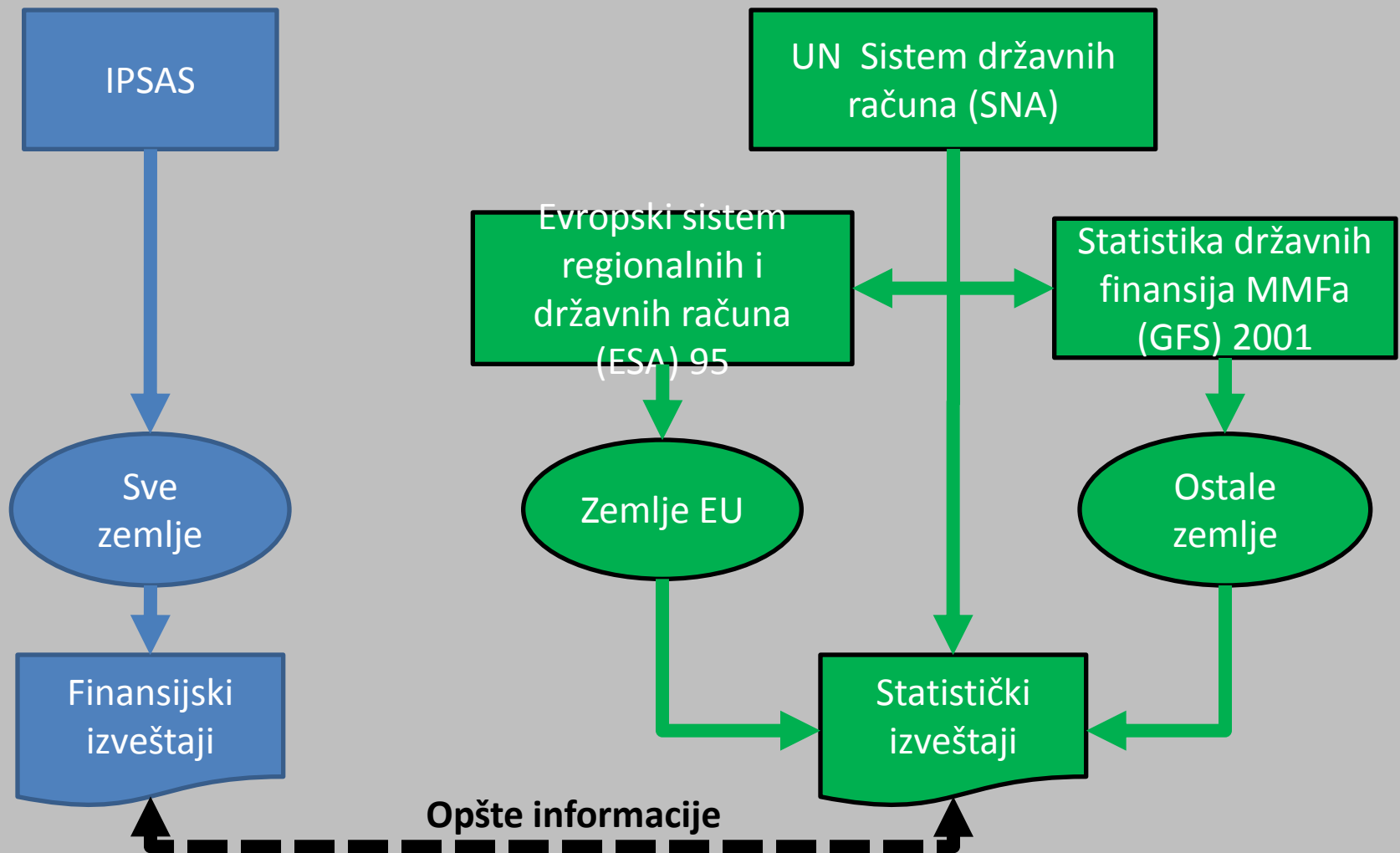
Protiv Nacionalnog standarda

- Neophodna je odluka o usvajanju IPSAS standarda
 - Usvajanje omogućava legalnu primenu IPSAS standarda u zemlji i ništa više; nema drugih promena
 - Za usvajanje je potrebno vreme i napor; gubi se usaglašenost sa međunarodnim standardima
- Teško se može držati korak sa promenama

Zaključci u vezi Nacionalnog standarda

- Većina zemalja će tražiti usvajanje Nacionalnog standarda
- Tamo gde je izvodljivo treba jednostavno usvojiti IPSAS standard
 - Jednostavnost
 - Jednostavno ažuriranje
- Neki zahtevi se mogu izostaviti ili odložiti da bi se mogla postići usaglašenost, npr.
 - Primena modifikovane gotovinske i obračunske osnove u produženom prelaznom periodu
 - Odlaganje nekih zahteva, npr. GBE konsolidacija, objavljivanje međunarodne pomoći

IPSAS standardi i statističko izveštavanje

Poređenje IPSAS i Statističkog izveštavanja

IPSAS

- Primenjivost na finansijsko izveštavanje:
 1. pojedinačnih entiteta
 2. entiteta koji vrše kontrolu, npr. vlada
- Cilj: revidirani finansijski izveštaji
- Mogu se koristiti obe osnove - gotovinska i obračunska

GFS i ESA95

- Opšti sektor države u svim zemljama
 - ESA95 – EU
 - GFS ostale zemlje
- Cilj: statistički izveštaji
 - Bez revizije
- Obračunska osnova
 - Prihvatljivo je gotovinsko izveštavanje

Zaključci u vezi IPSAS i Statističkog izveštavanja

- Imaju različite ciljeve ali koriste iste finansijske informacije
- Oba sistema služe za izveštavanje
 - Nije im cilj da propišu računovodstvene procedure ili sisteme
 - Stoga računovodstvene procese i sisteme treba kreirati tako da obezbeđuju finansijske i statističke izveštaje
- IPSAS pravila za vrednovanje i merenje su generalno prihvatljiva za statističko izveštavanje
 - Uprkos brojnim konceptualnim razlikama i razlikama u definicijama

Proces usvajanje IPSAS standarda

Faza	Komentar
1. Uspostavljanje pravne osnove	Zakon, Odbor za računovodstvene standarde, proces prilagođavanja ili usvajanja
2. Prevođenje IPSAS standarda	Sporazum o autorskim pravima sa IFACom
3. Identifikacija entiteta koji će objavljivati finansijske izveštaje prema IPSAS standardima	Centralni organi, regionalna i lokalna samouprava, neprofitne institucije
4. Odluka o usvajanju gotovinskog ili obračunskog modela IPSAS – ako je računovodstvo na gotovinskoj osnovi prelazna faza ka prelasku na punu primenu obračunskog računovodstva?	Ako se na početku koristi modifikovana gotovinska ili obračunska osnova, potrebno je usvojiti (i) Dodatno objavljivanje prema Delu II Cash Based IPSAS ili (ii) Nacionalni standard
5. Usvajanje adekvatnih procedura, sistema i ljudskih kapaciteta	Potrebno je planiranje i obuka. Mogu biti potrebni novi ili ažurirani IT sistemi i softveri
6. Pilotiranje – pripremanje finansijskih izveštaja u skladu sa IPSAS standardima	Pre pune primene, suštinski je važno pilotiranje u nekoliko ministarstava